

Jačanje kapaciteta porodica kroz program WHO Caregiver Skills Training (CST): iskustva iz Srbije

Snežana B. Ilić^{a*}, Aleksandra A. Stojanović^{b**}

^a Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija

^b Institut za eksperimentalnu fonetiku i patologiju govora „Đorđe Kostić“, Beograd, Srbija

Uvod: Program WHO Caregiver Skills Training (CST), razvijen u saradnji WHO i organizacije Autism Speaks, temelji se na principima pozitivnog roditeljstva, razvojno-bihevioralnim strategijama i učenju u prirodnim kontekstima. U literaturi nalazimo studije koje potvrđuju efikasnost ovog programa u unapređenju komunikacije, socijalne interakcije i adaptivnih ponašanja dece, kao i u jačanju roditeljskih kompetencija i blagostanja. *Cilj:* Cilj istraživanja bio je da se ispitaju percipirani efekti primene programa WHO Caregiver Skills Training (CST) u Srbiji iz ugla roditelja koji su učestvovali u grupnim radionicama i individualnim sesijama tokom pilot implementacije. *Metod:* U uzorak je bilo uključeno 32 roditelja dece uzrasta od dve do sedam godina sa razvojnim kašnjenjem i poremećajima iz spektra autizma. Podaci su prikupljeni primenom onlajn upitnika koji je obuhvatio tri domena: roditeljske veštine i ponašanja, razvoj i ponašanje deteta, te subjektivno blagostanje roditelja. Kvantitativni podaci prikupljeni su putem skala Likertovog tipa, sa više stavki koje su reprezentovale svaki od navedenih domena. Takođe, putem dva pitanja otvorenog tipa u okviru upitnika, kao i kroz dopunske komentare roditelja zabeležene tokom evaluacionih razgovora. *Rezultati:* Rezultati pokazuju da roditelji visoko ocenjuju korisnost programa, posebno u pogledu primene naučenih strategija u svakodnevnom aktivnostima, unapređenja komunikacije sa detetom i povećanja samopouzdanja u roditeljskoj ulozi. Pored toga, roditelji su u značajnoj meri benefite ovog programa prepoznali u unapređenju interakcija sa drugima kod svog deteta, smanjenju pojave izazovnih ponašanja i uočenim pozitivnim promenama u porodičnim rutinama. Takođe je uočeno smanjenje osećaja bespomoćnosti i izolovanosti kod ispitanika. *Zaključak:* Nalazi su u skladu sa rezultatima drugih studija iz sveta koje potvrđuju efektivnost programa CST u unapređenju ranog razvoja i jačanju roditeljskih kompetencija. Iako ovo istraživanje ima svojih ograničenja, možemo zaključiti da je CST kulturološki prilagodljiv i održiv u našem kontekstu i da ima potencijal da postane sastavni deo sistema rane intervencije u Srbiji.

Ključne reči: rana intervencija, roditeljska podrška, razvojne smetnje, porodično orijentisana praksa

Korespondencija: Snežana Ilić, snezilic@gmail.com

* <https://orcid.org/0000-0003-2900-9650>

** <https://orcid.org/0009-0006-4850-2976>

Uvod

Rana intervencija zasniva se na uverenju da su porodica i prirodno okruženje centralno mesto detetovog učenja i razvoja. Kvalitet porodičnih odnosa i svakodnevnih interakcija predstavlja osnovu razvoja detetovih komunikacijskih, socijalnih i emocionalnih veština (Ilić, 2021). Ekološki model razvoja (Bronfenbrenner, 1979) naglašava da su razvojni ishodi rezultat dinamičnih interakcija između deteta i različitih sistema koji ga okružuju, dok savremene međunarodne smernice preporučuju primenu porodično orijentisanih, intersektorskih i razvojno utemeljenih modela podrške (Division for Early Childhood, 2014; Dunst et al., 2014).

Sušтина porodično orijentisane prakse ogleda se u aktivnom uključivanju roditelja u proces postavljanja ciljeva, planiranja i evaluacije intervencije (Dunst et al., 2001; Espe-Sherwindt, 2008). Programi koji roditeljima omogućavaju učenje kroz svakodnevne rutine imaju dokazanu vrednost u jačanju njihove kompetentnosti i osećaja kontrole (Swanson et al., 2011).

Program WHO Caregiver Skills Training (CST), razvijen u saradnji WHO i organizacije Autism Speaks, temelji se na principima pozitivnog roditeljstva, razvojno-bihevioralnim strategijama i učenju u prirodnim kontekstima (WHO, 2019; WHO, 2022). Nalazi brojnih studija potvrđuju njegovu efikasnost u unapređenju komunikacije, socijalne interakcije i adaptivnih ponašanja dece, kao i u jačanju roditeljskih kompetencija i blagostanja porodice (Salomone et al., 2019; Seng et al., 2022; Tekola et al., 2020).

Program je u Srbiji uveden 2019. godine, uz podršku UNICEF-a, Instituta za mentalno zdravlje i Saveza za autizam Srbije (Glumbić et al., 2022). Međutim, iako su preliminarni nalazi obećavajući, sistematska empirijska istraživanja o efektima programa u lokalnom kontekstu su ograničena.

Cilj

Cilj ovog istraživanja bio je da se ispituju percipirani efekti programa CST u Srbiji iz perspektive roditelja koji su prošli kroz grupne radionice i individualne sesije, kao i da se proceni potencijal programa za integraciju u sistem rane intervencije.

Metod

Uzorak

U istraživanju je učestvovalo 32 ispitanika, roditelja dece sa razvojnim kašnjenjem ili poremećajem iz spektra autizma uzrasta od dve do sedam godina. Većinu uzorka činile su majke ($n = 27$; 84.4%), dok je manji broj učesnika bio muškog pola ($n = 5$; 15.6%). Uzorak je formiran od roditelja koji su pohađali program WHO Caregiver Skills

Training (CST) u okviru nacionalne pilot implementacije u Beogradu, Novom Sadu i Nišu. U istraživanje su uključeni roditelji koji su prisustvovali na najmanje 70% grupnih radionica i učestvovali u najmanje jednoj individualnoj kućnoj poseti u okviru programa, čija su deca imala razvojno kašnjenje, autizam ili sumnju na razvojni poremećaj i koji su dali saglasnost za anonimno učešće u istraživanju. Uzorak je pogodnog tipa i formiran je u saradnji sa lokalnim timovima koji su realizovali CST program.

Instrument

Podaci su prikupljeni instrumentom kreiranim za potrebe ovog istraživanja, na osnovu metodologije korišćene u drugim studijama u kojima su se proveravali efekti CST programa u lokalnim sredinama (Salomone et al., 2019; Seng et al., 2022; Tekola et al., 2020). Instrument za prikupljanje podataka bio je onlajn upitnik koji je sadržao ukupno 20 pitanja. Prvi deo upitnika odnosio se na sociodemografske i kontekstualne karakteristike ispitanika (npr. odnos prema detetu, bračni status, obrazovanje, karakteristike deteta i vrste podrške koje dete prima), dok je drugi deo obuhvatao skalu procene efekata programa. Pored toga, sadržao je i dva pitanja otvorenog tipa, namenjena prikupljanju podataka o iskustvima roditelja sa CST programom, opaženim promenama u svakodnevnom porodičnim rutinama i opštem utisku o programu.

Skala procene efekata programa sastojala se od 11 tvrdnji koje su roditelji procenjivali na petostepenoj Likertovoj skali (od 1 = uopšte se ne slažem do 5 = potpuno se slažem, odnosno od 1 = uopšte nisam zadovoljan/na do 5 = veoma sam zadovoljan/na). Stavke su osmišljene tako da obuhvate međusobno povezane aspekte roditeljskog funkcionisanja, opaženih promena u ponašanju i razvoju deteta, kao i subjektivnog doživljaja roditelja nakon učešća u programu, omogućavajući sagledavanje efekata programa kroz promene u svakodnevним interakcijama, primeni naučenih strategija u rutinskim situacijama, kvalitetu komunikacije i ponašanja deteta, kao i kroz osećaj roditeljske kompetentnosti i doživljaj socijalne podrške.

Procedura

Istraživanje je sprovedeno nakon završetka grupnih i individualnih sesija u okviru CST pilot programa. Roditelji su imejlom dobili poziv za učešće i link za popunjavanje upitnika. Popunjavanje je bilo anonimno, dobrovoljno i prosečno je trajalo oko 12 minuta.

Pre prikupljanja podataka svim učesnicima pružena je informacija o cilju istraživanja, obezbeđena anonimnost i pribavljen informisani pristanak. U skladu sa etičkim principima istraživanja u oblasti specijalne edukacije i rehabilitacije, učešće je bilo dobrovoljno, uz mogućnost povlačenja u bilo kom trenutku, pri čemu su prikupljeni isključivo osnovni demografski podaci, a svi podaci tretirani su kao poverljivi. Realizacija CST programa odvijala se kroz devet grupnih radionica i tri individualne kućne posete koje su vodili obučeni facilitatori (psiholozi, specijalni pedagozi i logopedi). Istraživanje je sprovedeno u poslednjoj fazi pilot-ciklusa kako bi se obezbedila procena kratkoročnih efekata programa iz ugla roditelja.

Etika istraživanja

Istraživanje je sprovedeno u skladu sa Helsinškom deklaracijom i etičkim smernicama Univerziteta u Beogradu. Svi učesnici dali su informisanu saglasnost pre popunjavanja upitnika. Ovaj tip istraživanja, koji ne prikuplja osetljive lične podatke i ne uključuje direktno decu, prema pravilniku ne zahteva posebno odobrenje etičkog odbora, ali je sproveden u skladu sa standardima zaštite privatnosti i prava učesnika.

Rezultati

Analiza podataka pokazala je da su roditelji u proseku visoko ocenili sve domene programa CST. Najviše su ocenjeni domeni koji se odnose na primenu strategija i roditeljske veštine, dok su nešto niže (ali i dalje pozitivne) ocene dobijene u domenu redukcije izazovnih ponašanja deteta.

Tabela 1

Prosečne ocene roditelja po domenima programa CST (N = 32)

Domen procene	M	SD
Primena strategija u svakodnevnim rutinama	4.63	0.54
Unapređenje komunikacije i interakcije	4.41	0.61
Redukcija izazovnih ponašanja deteta	4.09	0.72
Roditeljsko samopouzdanje i kompetentnost	4.58	0.57
Smanjenje roditeljskog stresa	4.27	0.66

Napomena. Procene su na petostepenoj Likertovoj skali (1 = uopšte ne, 5 = u velikoj meri). Svi proseci su u pozitivnom opsegu.

Roditelji su u najvećoj meri istakli poboljšanja u komunikaciji i interakciji deteta (81%) i unapređenje sopstvene sigurnosti i doslednosti u pristupu detetu (88%). Poboljšanja u porodičnim rutinama prijavilo je 75% učesnika, dok je 69% navelo da se smanjio subjektivni osećaj stresa i bespomoćnosti.

Tabela 2

Najčešće prijavljeni efekti CST programa (N = 32)

Domen efekta	Opis promene	% roditelja
Komunikacija i interakcija	Detete češće inicira kontakt; koristi gestove i reči	81%
Roditeljske veštine	Veća upornost, doslednost i sigurnost u radu sa detetom	88%
Porodične rutine	Manje konflikata i stresa tokom obroka, igre i nege	75%
Roditeljsko blagostanje	Veća motivacija, manja izolovanost i osećaj kontrole	69%

Tabela 3*Tematski obrasci u iskustvima roditelja nakon učešća u CST programu*

Teme	Opis
Primenljivost u svakodnevnim rutinama	Roditelji ističu da su naučene strategije lako primenljive u svakodnevnim aktivnostima kao što su igra, obroci, nega i oblačenje
Unapređeno razumevanje detetovih potreba	Učesnici navode bolje prepoznavanje i tumačenje detetovih signala, što doprinosi kvalitetnijoj komunikaciji i interakciji
Podrška i osećaj zajedništva	Grupne aktivnosti doprinose osećaju prihvaćenosti, razmeni iskustava i smanjenju socijalne izolacije roditelja
Jačanje roditeljske samoeфикаsnosti	Roditelji izveštavaju o povećanom osećaju kompetentnosti, sigurnosti i kontroli u suočavanju sa svakodnevnim izazovima

Kao što je prikazano u Tabeli 3, identifikovana su četiri ključna tematska obrasca koji opisuju iskustva roditelja nakon učešća u CST programu. Nalazi ukazuju na visoku primenljivost strategija u svakodnevnim rutinama, unapređeno razumevanje detetovih potreba, kao i značaj socijalne podrške i jačanja roditeljske kompetentnosti. Ovi rezultati dopunjuju kvantitativne nalaze i potvrđuju višedimenzionalni uticaj programa na funkcionisanje porodice.

Diskusija

Rezultati istraživanja pokazuju da program WHO Caregiver Skills Training (CST) u Srbiji ima značajan pozitivan uticaj na roditelje i decu sa razvojnim kašnjenjem i smetnjama. Učesnici su posebno istakli povećanu sigurnost u komunikaciji sa detetom, bolju sposobnost prepoznavanja signala i dosledniju primenu naučenih strategija u svakodnevnim rutinama. Ovakvi nalazi ukazuju da program uspešno jača kompetencije roditelja, što je u skladu sa osnovnom namenom CST-a – da osnaži porodice kao primarne nosioce podrške u razvoju deteta.

Poboljšanja u interakciji i smanjenju izazovnih ponašanja, prijavljena kod većine učesnika, takođe potvrđuju da program ima efektivnu razvojnu i bihevioralnu komponentu. Roditelji su navodili i smanjenje stresa, bespomoćnosti i osećaja izolovanosti, što ukazuje na psihosocijalne benefite učešća u programu.

Nalazi ovog istraživanja visoko su usklađeni sa rezultatima iz drugih zemalja u kojima je CST primenjivan. Studija iz Indije (Salomone et al., 2019) pokazala je poboljšanja u roditeljskim veštinama i komunikaciji deteta, dok je u Etiopiji potvrđena izvodljivost programa u kontekstima sa ograničenim resursima (Tekola et al., 2020). U Hong Kongu je naglašena važnost grupne dinamike i osećaja zajedništva (Wong & Chow, 2022), što se poklapa sa nalazima ovog istraživanja o smanjenju izolacije kod roditelja. Evropske

studije (Ferrante et al., 2022; Settanni et al., 2024) ističu da su efekti dosledni i u onlajn i u formatima uživo, što dodatno potvrđuje fleksibilnost CST modela. Rezultati istraživanja iz Srbije uklapaju se u ovaj međunarodni korpus, potvrđujući kulturnu adaptabilnost i efikasnost CST-a u lokalnom kontekstu.

U okviru teorijskih implikacija nalazi ovog istraživanja podupiru teorijske okvire koji naglašavaju centralnu ulogu porodice i prirodnog okruženja u razvoju deteta. Ekološki model razvoja (Bronfenbrenner, 1979) ukazuje da su procesi u neposrednom porodičnom okruženju ključni za razvoj, što je potvrđeno kroz pozitivne promene u svakodnevnim interakcijama.

Jačanje roditeljske samoefikasnosti, pronađeno u ovom istraživanju, može se tumačiti u okviru Bandurine teorije samoefikasnosti (Bandura, 1997), prema kojoj osećaj kompetentnosti povećava motivaciju, strpljenje i kvalitet angažmana u roditeljskoj ulozi. Slično tome, nalazi o poboljšanju rutina i participacije deteta uklapaju se u F-words framework (Rosenbaum & Gorter, 2012), koji naglašava važnost funkcije, porodice, prijateljstva, igre i svakodnevnih aktivnosti za razvoj deteta.

U okviru praktičnih implikacija za sistem rane intervencije u Srbiji, nalazi ovog istraživanja imaju poseban značaj za dalji razvoj usluga. Program CST pokazao se kao pristupačan, kulturološki prilagodljiv i održiv model koji može da dopuni postojeće profesionalne usluge, posebno u sredinama sa ograničenim resursima. Roditelji su naglasili pozitivne efekte u rutinskim situacijama kao što su obroci, igra i aktivnosti nege, što je u skladu sa porodično orijentisanom praksom (Dunst et al., 2001; Espe-Sherwindt, 2008). S obzirom na to da sistem rane intervencije u Srbiji još uvek karakterišu sektorska podeljenost i ograničena dostupnost usluga (Pejović-Milovančević et al., 2018), rezultati ukazuju da CST može da bude značajan resurs u jačanju kapaciteta lokalnih zajednica, kao i u smanjenju pritiska na specijalizovane službe.

Program takođe predstavlja dobar model za uključivanje paraprofesionalaca i međusektorske saradnje, što može doprineti dugoročnom razvoju i održivosti sistema rane intervencije.

Ograničenja istraživanja

Pored navedenih nalaza, važno je razmotriti i ograničenja ovog istraživanja. Pre svega, veličina uzorka je relativno mala i nereprezentativna, što ograničava mogućnost generalizacije rezultata. Takođe, podaci su zasnovani na samoproceni roditelja, što može biti povezano sa subjektivnim pristrasnostima. Izostanak kontrolne grupe ne omogućava da se uočene promene sa sigurnošću pripišu isključivo efektima programa, dok su analizirane pretežno kratkoročne promene, bez uvida u dugoročne efekte. Uprkos navedenim ograničenjima, rezultati pružaju važne preliminarne uvide u potencijalnu efektnost CST programa u lokalnom kontekstu.

Preporuke za buduća istraživanja

Polazeći od dobijenih nalaza i uočenih ograničenja, nameće se potreba za daljim istraživanjima koja bi omogućila dublje razumevanje efekata CST programa. Buduće studije trebalo bi da uključe longitudinalni dizajn sa praćenjem efekata u dužem vremenskom periodu, kao i veće i geografski raznovrsnije uzorke. Takođe, preporučuje se primena kombinovanih metodoloških pristupa koji integrišu kvantitativne i kvalitativne podatke, uz uvođenje kontrolnih grupa i poređenje sa drugim modelima podrške. Dodatno, korisno bi bilo ispitati efekte programa iz perspektive profesionalaca i facilitatora, kao i analizirati njegovu implementaciju u ruralnim i niskoresursnim sredinama, čime bi se dodatno osnažila osnova za njegovo sistemsko unapređenje i širu primenu.

Zaključak

Rezultati ovog istraživanja ukazuju da program WHO Caregiver Skills Training (CST) predstavlja efikasan, kulturološki prilagodljiv i održiv model podrške porodicama dece sa razvojnim kašnjenjem i smetnjama u razvoju u Srbiji. Roditelji koji su učestvovali u programu izvestili su o značajnim poboljšanjima u komunikaciji i interakciji sa detetom, doslednijoj primeni razvojno podržavajućih strategija u svakodnevnim rutinama, kao i o povećanju sopstvenog samopouzdanja i osećaja kompetentnosti. Takođe je utvrđeno smanjenje subjektivnog stresa i osećaja izolovanosti kod roditelja, što ukazuje da program ima višestruke benefite, kako u domenu roditeljskog funkcionisanja, tako i u kvalitetu porodičnih interakcija. Dobijeni nalazi u skladu su sa međunarodnim istraživanjima koja potvrđuju efektivnost CST programa i njegovu primenljivost u različitim kontekstima. Uzimajući u obzir potrebe sistema rane intervencije u Srbiji, preporučuje se nastavak širenja programa u manje sredine, kontinuirana obuka facilitatora i institucionalna podrška, kako bi CST postao sastavni deo održivog, porodično orijentisanog modela podrške ranom razvoju.

Literatura

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Bruder, M. B. (2010). Early childhood intervention: A promise to children and families for their future. *Exceptional Children*, 76(3), 339–355. <https://doi.org/10.1177/001440291007600307>
- Coleman, P. K., & Karraker, K. H. (2003). Maternal self-efficacy beliefs, competence in parenting, and toddlers' behavior and developmental status. *Infant Mental Health Journal*, 24(2), 126–148. <https://doi.org/10.1002/imhj.10048>
- Division for Early Childhood. (2014). *DEC recommended practices in early intervention/early childhood special education*. Council for Exceptional Children.

- Dunst, C. J., Trivette, C. M., & Deal, A. G. (2001). *Enabling and empowering families: Principles and guidelines for practice* (2nd ed.). Brookline Books.
- Dunst, C. J., Trivette, C. M., Hamby, D. W., & Raab, M. (2014). Meta-analysis of family-centered help-giving practices research. *Topics in Early Childhood Special Education, 34*(2), 99–107. <https://doi.org/10.1177/0271121414528038>
- Espe-Sherwindt, M. (2008). Family-centered practice: Collaboration, competency and evidence. *Support for Learning, 23*(3), 136–143. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9604.2008.00384.x>
- Ferrante, C., Salomone, E., Settanni, M., & Servili, C. (2022). Supporting caregivers remotely during a pandemic: Comparison of WHO Caregiver Skills Training delivered online versus in person in public health settings in Italy. *Journal of Autism and Developmental Disorders, 53*(4), 1613–1627. <https://doi.org/10.1007/s10803-022-05800-y>
- Glumbić, N., Grujičić, R., Stupar, S., Petrović, S., & Pejović-Milovančević, M. (2022). Positive effects of the Caregiver Skills Training program on children with developmental disabilities: Experiences from Serbia. *Frontiers in Psychiatry, 13*, 913142. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.913142>
- Ilić, S. B. (2021). *Rana intervencija*. Sigineta.
- Pejović-Milovančević, M., Grujičić, R., Stanković, M., & Glumbić, N. (2018). Challenges in early intervention system development in Serbia. *Psychiatria Danubina, 30*(Suppl 6), 129–135.
- Rosenbaum, P., & Gorter, J. W. (2012). The ‘F-words’ in childhood disability: I swear this is how we should think! *Child: Care, Health and Development, 38*(4), 457–463. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2011.01338.x>
- Salomone, E., Pacione, L., Shire, S., Brown, F. L., Reichow, B., & Servili, C. (2019). Development of the WHO Caregiver Skills Training program for developmental disorders or delays. *Frontiers in Psychiatry, 10*, 769. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00769>
- Seng, A., Tekola, B., Salomone, E., Pacione, L., & Servili, C. (2022). Promotion and implementation effectiveness of WHO Caregiver Skills Training (CST) in Taiwan. *Frontiers in Psychiatry, 13*, 904380. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.904380>
- Settanni, M., Ferrante, C., & Salomone, E. (2024). Treatment mechanism of the WHO Caregiver Skills Training intervention for autism delivered in community settings. *Autism Research, 17*(1), 182–194. <https://doi.org/10.1002/aur.3058>
- Swanson, J., Raab, M., & Dunst, C. J. (2011). Strengthening family capacity through everyday learning opportunities. *Journal of Early Childhood Research, 9*(1), 66–80. <https://doi.org/10.1177/1476718X10368588>
- Tekola, B., Baheretibeb, Y., Tilahun, D., Hoekstra, R. A., & Fekadu, A. (2020). Adapting and implementing the WHO Caregiver Skills Training in Ethiopia. *Autism, 24*(5), 1230–1242. <https://doi.org/10.1177/1362361319894823>
- Wong, V. C. N., & Chow, P. (2022). Group-based caregiver skills training for parents of children with developmental disorders: Experience from Hong Kong. *Journal of Autism and Developmental Disorders, 52*(8), 3427–3440. <https://doi.org/10.1007/s10803-021-05236-8>
- World Health Organization. (2019). *Caregiver Skills Training for families of children with developmental disorders or delays: Global manual for facilitators*. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/330510>
- World Health Organization. (2022). *Caregiver Skills Training: Adaptation and implementation guide*. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/351426>

Strengthening family capacities through the WHO Caregiver Skills Training (CST) program: experiences from Serbia

Snežana B. Ilić^a, Aleksandra A. Stojanović^b

^a *University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia*

^b *Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology “Đorđe Kostić”,
Belgrade, Serbia*

Introduction. The WHO Caregiver Skills Training (CST) program, developed in collaboration between the WHO and the Autism Speaks organization, is based on the principles of positive parenting, developmental-behavioral strategies, and learning in natural contexts. International studies from India, Ethiopia, Hong Kong, and other countries confirm its effectiveness in improving communication, social interaction, and adaptive behavior of children, as well as in strengthening parental competence and well-being. *Aim.* The aim of this study was to examine the perceived effects of the WHO Caregiver Skills Training (CST) program in Serbia from the perspective of parents who participated in group workshops and home visits during the national pilot implementation. *Method.* The sample included 32 parents of children aged 2 to 7 years with developmental delays and autism spectrum disorders. Data were collected through an online questionnaire comprising three domains: caregiver skills and behaviors, child development and behavior, and caregiver well-being, complemented by qualitative comments gathered during evaluation interviews. *Results.* Findings indicate that parents highly value the usefulness of the program, particularly its applicability to everyday routines, improved communication with their children, and increased confidence in the caregiving role. Most parents (87%) reported enhanced child interaction and reduced challenging behaviors, while 75% observed improvements in daily family routines. A notable reduction in feelings of helplessness and isolation was also reported. *Conclusion.* The results align with international studies and confirm the effectiveness of CST in enhancing early development and strengthening caregiver competence. The study concludes that CST is culturally adaptable and sustainable in the Serbian context, with the potential to become an integral part of the national early intervention system.

Keywords: early intervention, parental support, Caregiver Skills Training, developmental disabilities, family-centered practice

PRIMLJENO: 14.11.2025.

REVIDIRANO: 01.04.2026.

PRIHVAĆENO: 01.06.2026.